PROPOSTA DE TRABALLO

Método práctica instrumental. A frauta dulce ou de pico.

MIGUEL ÁNGEL MARTÍNEZ RODRÍGUEZ

2018

ÍNDICE

Capítulo 1

INTRODUCCIÓN E CONTEXTO

1.1 Datos básicos 2

Capítulo 2

PERFIL DO PROXECTO

2.1 Obxectivos 4
2.2 Materias, cursos e ámbitos 5
2.3 Descrición 6
2.4 Perfil competencial 8
2.5 Organización, temporalización, contidos e tarefas. 10
2.6 Metodoloxía e recursos 14
2.7 Avaliación e atención á diversidade 16

Capítulo 3

EXEMPLO

Capítulo 4

XUSTIFICACIÓN DE FERRAMENTAS UTILIZADAS

Capítulo 5

BIBLIOGRAFÍA

INTRODUCCIÓN E CONTEXTO

Sección 1

DATOS BÁSICOS

Título: Método práctica instrumental. A frauta dulce ou de pico.

Dirixido a alumnos que se inicien na práctica instrumental de vento madeira de EP e ESO.

Modalidade 1. Proxecto individual para a creación de materiais curriculares para educación primaria e secundaria nas asignaturas de educación musical (primaria) e música (secundaria).

Autor:
Miguel Ángel Martínez Rodríguez
DNI 33331435 L

Outra información de interese:

- As imaxes, grabacións fonográficas e de vídeo utilizados son propiedade de Miguel Ángel Martínez Rodríguez ou é material de uso libre baixo licenza creative commons ou de uso público sen dereitos de autor asociados.
- Este documento está elaborado orixinalmente en formato ebook (libro dixital).

PERFIL DO PROXECTO

MIGUEL ÁNGEL MARTÍNEZ RODRÍGUEZ

2018

Sección 2

OBXECTIVOS

1. Iniciarse na interpretación instrumental.

2. Desenvolver a educación auditiva.

3. Mellorar a lecto-escritura musical.

4. Desenvolver a motricidade fina.

5. Coñecer o noso corpo e aprender mecanismos fisiolóxicos de producción do son básicos.

6. Coñecer e ampliar repertorio musical.

Sección 2

MATERIAS, CURSOS E ÁMBITOS

Este método esta indicado para calquera alumno que se introduzca na práctica dos instrumentos de vento madeira.

É susceptible de seren utilizado en calquera curso ou idade, mais é especialmente recomendado paraos os cursos 3º, 4º, 5º e 6º de educación primaria así coma nas materias de música da educación secundaria obligatoria.

Cada unha das unidades acomete tódolos estándares do bloque 1 e 2 de educación musical, dentro da asignatura de educación artística.

Bloque 1. A escoita. Procúrase que o alumnado tome conciencia dos sons do seu ámbito, así como das posibilidades sonoras dos materiais e dos obxectos do seu contexto. Faise fincapé na audición activa de manifestacións musicais de distintas orixes e no respecto ao proceso da audición.

Bloque 2. A interpretación musical. O alumnado é protagonista absoluto neste bloque, cuxo obxectivo é a creación de produtos musicais de diferentes estilos, usando diversas técnicas compositivas e con finalidades distintas. Centrámonos tamén en que o alumnado valore o traballo colaborativo, o respecto cara ás demais persoas e a avaliación con intención de mellorar.

Sección 2

DESCRICIÓN

Esta proposta de proxecto pretende ser unha ferramenta de axuda na práctica instrumental diaria na aula e pode ser utilizada por calquera alumno que se inicie na interpretación da frauta dulce a calquera idade.

Os contidos presentaranse en formato dixital, integrando texto, imaxe, audio e vídeo dun xeito interactivo.

A frauta dulce é un dos instrumentos máis empregados na educación musical en practicamente todo o mundo, estando presente case no 100% das escolas de Galicia, entre outros motivos debido á inmediatez do seu son, ao seu baixo coste e á facilidade de manexo en comparación cos instrumentos de vento con lengüeta.

Sin embargo, estas ventaxas non significan que a frauta de pico sexa un instrumento de técnica sinxela. Como instrumento profesional, actualmente dispón dunha técnica depurada que permite a interpretación de música antiga, clásica, contemporánea e popular.

É necesario que os profesores especialistas coñezan ben os seus fundamentos técnicos, xa que prácticamente a totalidade das escolas empregan a frauta dulce como primeiro instrumento de iniciación e que servirá para a interpretación das primeiras melodías así coma a comprensión dos elementos básicos da linguaxe musical e as primeiras interpretacións grupais.

Un dos maiores problemas cos que se atopa o mestre de educación musical é a falta de métodos teórico-prácticos actualizados e adaptados á realidade educativa galega dentro das nosas escolas, así como a escasez de recursos dixitais axeitados.

Este método non pretende substituir ao profesor nin ser un patrón ríxido, senón servir de axuda na práctica instrumental e complemento de certos procesos de aprendizaxe complexos, así coma ser parte dunha aprendizaxe actual, integrando ás novas tecnoloxías de un xeito práctico e permitindo ao profesor servir de guía individualizada ao alumnado.

Deste xeito, este método pode ser utilizado coma recurso nunha sesión individual, como apoio para procesos complexos, ou na metodoloxía "clase invertida". Pode ser empregado tanto de modo continuo como en sesións soltas.

A intención é que sexa un método moderno (integrando as novas tecnoloxías da educación), lúdico (incorporando xogos que motiven ao alumnado) e interdisciplinar (incluindo contidos e estándares de tódalas materias).

Sección 1

PERFIL COMPETENCIAL

A través deste método se traballarán todas as Competencias Clave:

-Aprender a aprender.

-Competencia dixital.

-Conciencia e expresións culturais.

-Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.

-Competencias sociais e cívicas.

-Competencia matemática e competencias básicas en cincia e tecnoloxía.

-Comunicación lingüística.

Teremos en conta:

-As diferentes manifestacións artísticas que teñen unha presenza constante no contorno e na vida do alumnado..

-O tratamento da información visual e musical na vida cotiá como xerador de capacidades de pensamento crítico.

-O desenvolvemento da creatividade, da imaxinación, da autonomía, a percepción, a motricidade, a sensibilidade estética, a expresión persoal, a capacidade comunicativa e a socialización etc., e todas elas están relacionadas co obxectivo de axudar a filtrar os nosos encontros cos produtos visuais e musicais.

-A interpretación e a análise crítica, para o facer consciente de que todas as formas de arte son expresión de ideas, sentimentos, crenzas e actitudes da persoa que, ademáis de seren reveladoras da súa identidade, son un axente reconfigurador.

-Dar cabida á produción de obras ou traballos por parte do alumnado.

-Realización dunha planificación rigorosa, elixindo métodos didácticos que se axusten ao nivel inicial do alumno ou da alumna e ás súas condicións socioculturais.

-Ter en conta a atención á diversidade e o respecto polos distintos ritmos e estilos de aprendizaxe, mediante prácticas de traballo individual e cooperativo.

Sección 3

ORGANIZACIÓN, TEMPORALIZACIÓN, CONTIDOS E TAREFAS

CRONOGRAMA DE ORGANIZACIÓN E REALIZACIÓN DE PROXECTO
"MÉTODO PRÁCTICA INSTRUMENTAL. A FRAUTA DULCE OU DE PICO".

MUS	1 ESO	2 ESO	3 ESO	4 ESO
☑	☐	☑	☑	☑

EA	1EP	2EP	3EP	4EP	5EP	6EP
☑	☐	☐	☑	☑	☑	☑

TEMPORALIZACIÓN TOTAL LICENZA: 3 MESES
(2 ENTREGAS PARCIAIS E 1 FINAL)

TEMPORALIZACIÓN

Obxectivos	Contidos	Criterios avaliación	Estándares	CCL	CMCT	CD	CAA	CSC	CSIEE	CCEC		Unidades Didácticas	Descripción	Actividades de atención a diversidade	Tarefa	Contidos horas	Actividades e tarefas	TOTAL HORAS
				☐	☐	☑	☑	☐	☑	☑	0	Introducción. Elección de instrumento		Presentación e consideracións técnicas.		1	1	2
▪j ▪b ▪e ▪o ▪h ▪a ▪d ▪j ▪k ▪ i	De B1.1 a B2.12	B1.1. B1.2. B1.3. B2.1. B2.2. B2.3.	EMB1.1.1 EMB1.2.1. EMB1.2.2. EMB1.3.1 EMB1.3.2. EMB2.1.1. EMB2.2.1. EMB2.2.2. EMB2.2.3. EMB2.2.4. EMB2.2.5. EMB2.2.6. EMB2.2.7. EMB2.3.1. EMB2.3.2. EMB2.3.3.	☑	☑	☑	☑	☐	☑	☑	1	Controlamos o aire. Producción do son	- Tomar conciencia dos órganos que interveñen na producción de son. - Adquirir control postural.	- Visualización vídeo. - Análisis e lectura de documentación. - Audición de obras musicais. - Prácitca instrumental. - Práctica vocal. - Educación auditiva. - Lectura musical. - Xogos lúdicos.	- Coñecer o noso corpe e aprender mecanismos fisiolóxicos de producción do son básicos nos instrumentos de vento madeira.	1	1	2
▪j ▪b ▪e ▪o ▪h ▪a ▪d ▪j ▪k ▪ i	De B1.1 a B2.12	B1.1. B1.2. B1.3. B2.1. B2.2. B2.3.	EMB1.1.1 EMB1.2.1. EMB1.2.2. EMB1.3.1 EMB1.3.2. EMB2.1.1. EMB2.2.1. EMB2.2.2. EMB2.2.3. EMB2.2.4. EMB2.2.5. EMB2.2.6. EMB2.2.7. EMB2.3.1. EMB2.3.2. EMB2.3.3.	☑	☑	☑	☑	☐	☑	☑	2	Articulación	- Coñecer as líneas básicas do marco lexislativo acutal e as oportunidades para a innovación educativa.	- Visualización vídeo. - Análisis e lectura de documentación. - Audición de obras musicais. - Prácitca instrumental. - Práctica vocal. - Educación auditiva. - Lectura musical. - Xogos lúdicos.	- Coñecer o noso corpe e aprender mecanismos fisiolóxicos de producción do son básicos nos instrumentos de vento madeira.	1	1	2
▪j ▪b ▪e ▪o ▪h ▪a ▪d ▪j ▪k ▪ i	De B1.1 a B2.12	B1.1. B1.2. B1.3. B2.1. B2.2. B2.3.	EMB1.1.1 EMB1.2.1. EMB1.2.2. EMB1.3.1 EMB1.3.2. EMB2.1.1. EMB2.2.1. EMB2.2.2. EMB2.2.3. EMB2.2.4. EMB2.2.5. EMB2.2.6. EMB2.2.7. EMB2.3.1. EMB2.3.2. EMB2.3.3.	☑	☐	☑	☑	☑	☑	☑	3	As notas LA e SI	- Execución de melodías coas notas de estudo.	- Visualización vídeo. - Análisis e lectura de documentación. - Audición de obras musicais. - Prácitca instrumental. - Práctica vocal. - Educación auditiva. - Lectura musical. - Xogos lúdicos.	- Interpretación dunha canción.	1	1	2
PRIMEIRA ENTREGA PARCIAL (1 mes dende comenzo da licenza)																		

▪j ▪b ▪e ▪o ▪h ▪a ▪d ▪j ▪k ▪ i	De B1.1 a B2.12	B1.1. B1.2. B1.3. B2.1. B2.2. B2.3.	EMB1.1.1 EMB1.2.1. EMB1.2.2. EMB1.3.1 EMB1.3.2. EMB2.1.1. EMB2.2.1. EMB2.2.2. EMB2.2.3. EMB2.2.4. EMB2.2.5. EMB2.2.6. EMB2.2.7. EMB2.3.1. EMB2.3.2. EMB2.3.3.	✓	☐	✓	✓	✓	✓	✓	4	As notas FA e MI	- Execución de melodías coas notas de estudo.	- Visualización vídeo. - Análisis e lectura de documentación. - Audición de obras musicais. - Prácitca instrumental. - Práctica vocal. - Educación auditiva. - Lectura musical. - Xogos lúdicos.	- Interpretación dunha canción.	1	1	**2**
▪j ▪b ▪e ▪o ▪h ▪a ▪d ▪j ▪k ▪ i	De B1.1 a B2.12	B1.1. B1.2. B1.3. B2.1. B2.2. B2.3.	EMB1.1.1 EMB1.2.1. EMB1.2.2. EMB1.3.1 EMB1.3.2. EMB2.1.1. EMB2.2.1. EMB2.2.2. EMB2.2.3. EMB2.2.4. EMB2.2.5. EMB2.2.6. EMB2.2.7. EMB2.3.1. EMB2.3.2. EMB2.3.3.	✓	☐	✓	✓	✓	✓	✓	5	As notas RE e DO	- Execución de melodías coas notas de estudo.	- Visualización vídeo. - Análisis e lectura de documentación. - Audición de obras musicais. - Prácitca instrumental. - Práctica vocal. - Educación auditiva. - Lectura musical. - Xogos lúdicos.	Interpretación dunha canción.	1	1	**2**
▪j ▪b ▪e ▪o ▪h ▪a ▪d ▪j ▪k ▪ i	De B1.1 a B2.12	B1.1. B1.2. B1.3. B2.1. B2.2. B2.3.	EMB1.1.1 EMB1.2.1. EMB1.2.2. EMB1.3.1 EMB1.3.2. EMB2.1.1. EMB2.2.1. EMB2.2.2. EMB2.2.3. EMB2.2.4. EMB2.2.5. EMB2.2.6. EMB2.2.7. EMB2.3.1. EMB2.3.2. EMB2.3.3.	✓	☐	✓	✓	✓	✓	✓	6	As notas DO' e RE' da octava alta	- Execución de melodías coas notas de estudo.	- Visualización vídeo. - Análisis e lectura de documentación. - Audición de obras musicais. - Prácitca instrumental. - Práctica vocal. - Educación auditiva. - Lectura musical. - Xogos lúdicos.	Interpretación dunha canción.	1	1	**2**
▪j ▪b ▪e ▪o ▪h ▪a ▪d ▪j ▪k ▪ i	De B1.1 a B2.12	B1.1. B1.2. B1.3. B2.1. B2.2. B2.3.	EMB1.1.1 EMB1.2.1. EMB1.2.2. EMB1.3.1 EMB1.3.2. EMB2.1.1. EMB2.2.1. EMB2.2.2. EMB2.2.3. EMB2.2.4. EMB2.2.5. EMB2.2.6. EMB2.2.7. EMB2.3.1. EMB2.3.2. EMB2.3.3.	✓	☐	✓	✓	✓	✓	✓	7	As notas MI' e FA' da octava alta	- Execución de melodías coas notas de estudo.	- Visualización vídeo. - Análisis e lectura de documentación. - Audición de obras musicais. - Prácitca instrumental. - Práctica vocal. - Educación auditiva. - Lectura musical. - Xogos lúdicos.	Interpretación dunha canción.	1	1	**2**
SEGUNDA ENTREGA PARCIAL (2 meses dende comenzo da licenza)																	

▪j ▪b ▪e ▪o ▪h ▪a ▪d ▪j ▪k ▪ i	De B1.1 a B2.12	B1.1. B1.2. B1.3. B2.1. B2.2. B2.3.	EMB1.1.1 EMB1.2.1. EMB1.2.2. EMB1.3.1 EMB1.3.2. EMB2.1.1. EMB2.2.1. EMB2.2.2. EMB2.2.3. EMB2.2.4. EMB2.2.5. EMB2.2.6. EMB2.2.7. EMB2.3.1. EMB2.3.2. EMB2.3.3.	✓	☐	✓	✓	✓	✓	✓	8	As notas FA# e SIb	- Execución de melodías coas notas de estudo.	- Visualización vídeo. - Análisis e lectura de documentación. - Audición de obras musicais. - Prácitca instrumental. - Práctica vocal. - Educación auditiva. - Lectura musical. - Xogos lúdicos.	- Interpretación dunha canción.	1	1	**2**
▪j ▪b ▪e ▪o ▪h ▪a ▪d ▪j ▪k ▪ i	De B1.1 a B2.12	B1.1. B1.2. B1.3. B2.1. B2.2. B2.3.	EMB1.1.1 EMB1.2.1. EMB1.2.2. EMB1.3.1 EMB1.3.2. EMB2.1.1. EMB2.2.1. EMB2.2.2. EMB2.2.3. EMB2.2.4. EMB2.2.5. EMB2.2.6. EMB2.2.7. EMB2.3.1. EMB2.3.2. EMB2.3.3.	✓	☐	✓	✓	✓	✓	✓	9	As notas SOL' e LA' da octava alta	- Execución de melodías coas notas de estudo.	- Visualización vídeo. - Análisis e lectura de documentación. - Audición de obras musicais. - Prácitca instrumental. - Práctica vocal. - Educación auditiva. - Lectura musical. - Xogos lúdicos.	-Interpretación dunha canción.	1	1	**2**
▪j ▪b ▪e ▪o ▪h ▪a ▪d ▪j ▪k ▪ i	De B1.1 a B2.12	B1.1. B1.2. B1.3. B2.1. B2.2. B2.3.	EMB1.1.1 EMB1.2.1. EMB1.2.2. EMB1.3.1 EMB1.3.2. EMB2.1.1. EMB2.2.1. EMB2.2.2. EMB2.2.3. EMB2.2.4. EMB2.2.5. EMB2.2.6. EMB2.2.7. EMB2.3.1. EMB2.3.2. EMB2.3.3.	✓	☐	✓	✓	✓	✓	✓	10	As notas sobreagudas SI', DO´e RE´´.	- Execución de melodías coas notas de estudo.	- Visualización vídeo. - Análisis e lectura de documentación. - Audición de obras musicais. - Prácitca instrumental. - Práctica vocal. - Educación auditiva. - Lectura musical. - Xogos lúdicos.	-Interpretación dunha canción.	1	1	**2**
▪j ▪b ▪e ▪o ▪h ▪a ▪d ▪j ▪k ▪ i	De B1.1 a B2.12	B1.1. B1.2. B1.3. B2.1. B2.2. B2.3.	EMB1.1.1 EMB1.2.1. EMB1.2.2. EMB1.3.1 EMB1.3.2. EMB2.1.1. EMB2.2.1. EMB2.2.2. EMB2.2.3. EMB2.2.4. EMB2.2.5. EMB2.2.6. EMB2.2.7. EMB2.3.1. EMB2.3.2. EMB2.3.3.	✓	☐	✓	✓	✓	✓	✓	11	A escala cromática	- Execución de melodías coas notas de estudo.	- Visualización vídeo. - Análisis e lectura de documentación. - Audición de obras musicais. - Prácitca instrumental. - Práctica vocal. - Educación auditiva. - Lectura musical. - Xogos lúdicos.	-Interpretación dunha canción.	1	1	**2**
																12	**12**	**24**

Sección 4

METODOLOXÍA E RECURSOS

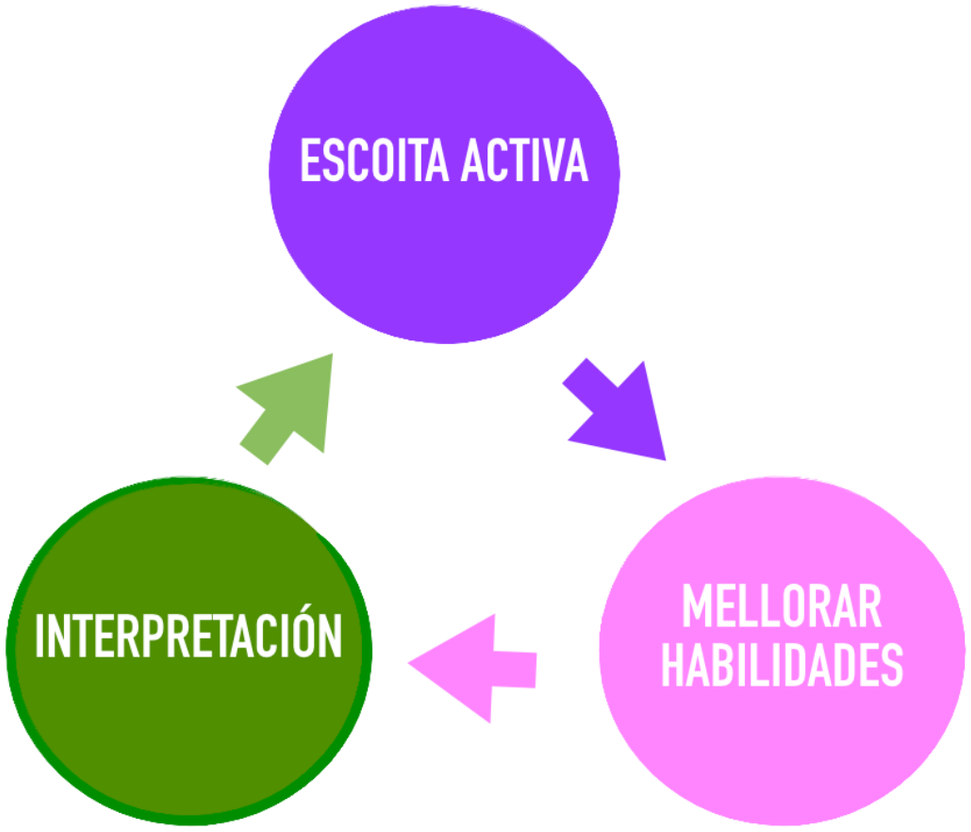

A adquisición das competencias por parte dos alumnos basearase en tres aspectos fundamentais: a escoita activa , a mellora de habilidades e a interpretación.

A integración de novas aprendizaxes debe realizarse a través do desenvolvemento da capacidade perceptiva, integrando os novos conceptos dun xeito activo, explorando e reflexionando sobre os contidos e as actividades propostas.

Esto capacitará ao alumno para acadar unha mellora das súas habilidades musicais adaptando as novas aprendizaxes ás estructuras mentais e habilidades motrices previas dun xeito constructivo, colaborativo e de participación activa, que tamén influirá nas súas futuras aprendizaxes así coma nas dos seus compañeiros. O noso reto é adquirir unha visión persoal e crítica do medio musical actual, que está cheo de estímulos. Así, a adquisición de novas destrezas retroalimentará o interese e motivación do alumno.

Utilizaremos tamén un modelo de aprendizaxe contextualizado e significativo, transferindo os coñecementos e habilidades aprendidas á realidade das nosas aulas. Os módulos, contidos e coñecementos diseñaranse de forma que a súa aplicación poida ser inmediata e adecuada.

En todos os ámbitos prestarase especial atención a fomentar a creatividade, concebida como unha habilidade da persoa, que se pode traballar e mellorar, e que hoxe en día supón un valor imprescindible tanto na vida persoal como laboral. Fomentaranse as actividades de expresión creativa facilitando as oportunidades, os recursos e os espacios adecuados para o seu desenvolvemento, así como asegurar un entorno seguro emocionalmente.

-

Sección 5

AVALIACIÓN E ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

Cada unidade didáctica contará con diferentes actividades de diverso nivel de complexidade atendendo ás características individuais do/a alumno/a. Se terá en conta especialmente a diversidade cultural integrando elementos artísticos variados.

Procurarase a trasmisión de contidos en diferentes formatos, audios, vídeos, textos, partituras... atendento aos diferentes estilos de aprendizaxe dos alumnos. As actividades propostas tamén serán variadas fomentando a producción de accións en diferentes formatos facilitando a expresión, interpretación e estilo persoal.

O final de cada unidade didáctica o propio alumno poderá realizar actividades de autoavaliación, que terán un carácter formativo, positivo e lúdico. O alumno poderá facer un seguemento da súa evolución e comprobar se progresa adecuadamente ou debe incidir nalgún aspecto.

En xeral o deseño das unidades didácticas será fluído e sinxelo permitindo unha boa accesibilidade, interacción e retroalimentación.

EXEMPLO

Incluímos algunhas capturas do exemplo desenvolvido.

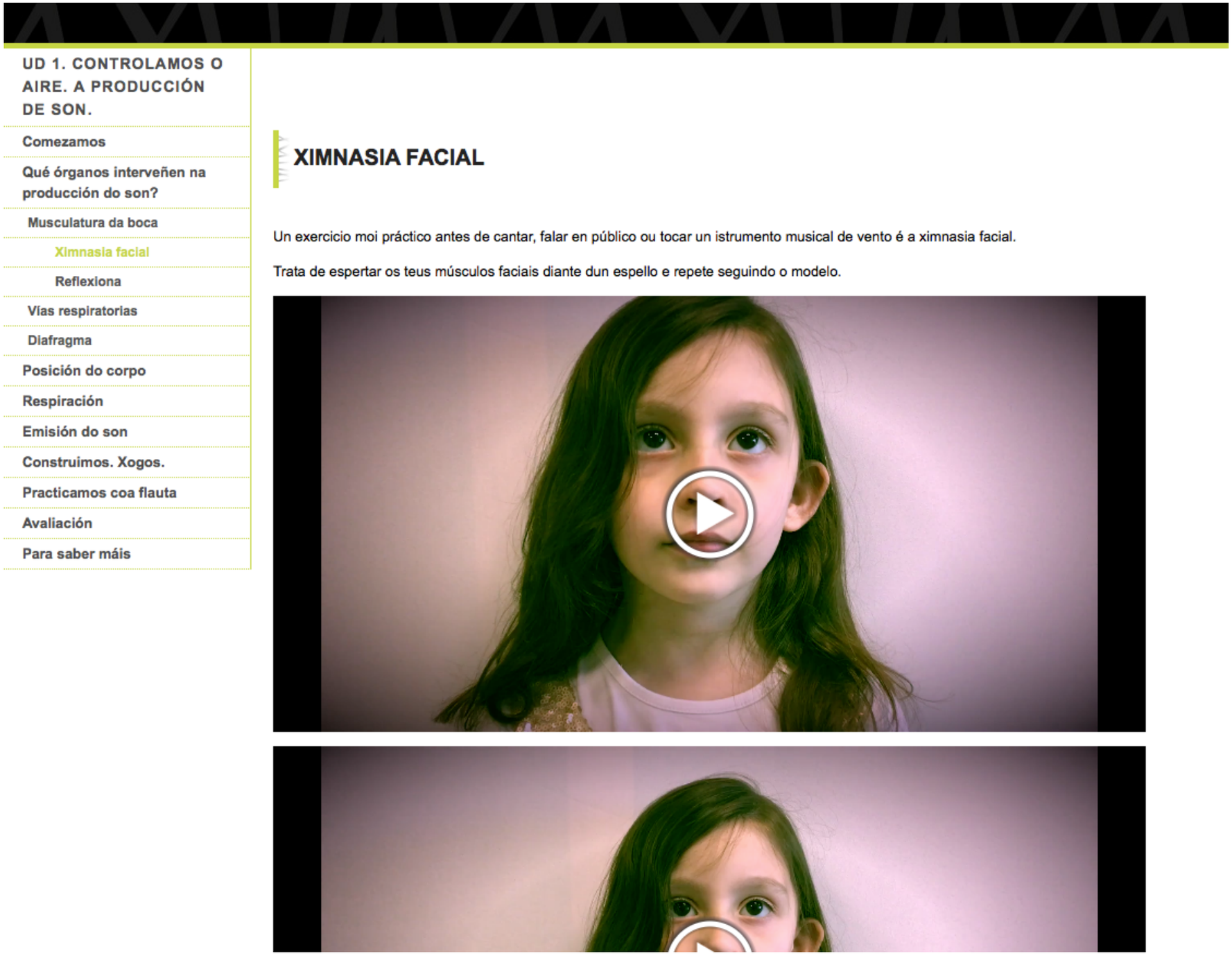

UD 1. CONTROLAMOS O AIRE. A PRODUCCIÓN DE SON.

Comezamos

Qué órganos interveñen na producción do son?

Posición do corpo

Respiración

Emisión do son

Construimos. Xogos.

Xogo 1

Xogo 2

Xogo 3

Practicamos coa flauta

Avaliación

Para saber máis

XOGO 3

Actividade

Facemos carreiras de canutos.

Pon un grao de arroz na mesa e trata de movelo dun soplido.

Proba cunha lentella ou unha boliña de papel máis grande.

Proba agora cunha canica de cristal.

Serás capaz de mover unha bola de ferro? E un dado?

Facede un circuito ou unha pasarela de cartón para ver quen pode soplar máis lexos ou con máis forza unha canica.

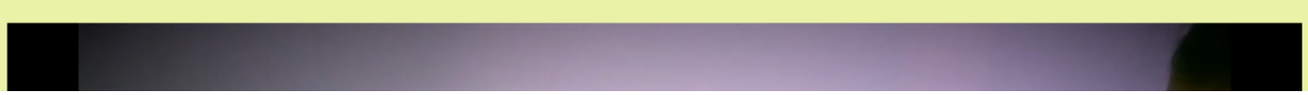

UD 1. CONTROLAMOS O AIRE. A PRODUCCIÓN DE SON.

Comezamos

Qué órganos interveñen na producción do son?

Posición do corpo

Respiración

Emisión do son

Construimos. Xogos.

Practicamos coa flauta

Tarefa 1

Tarefa 2

Tarefa 3

Avaliación

Para saber máis

TAREFA 1

Audio

Escoita e canta.

Escoita o pasaxe rítmico un par de veces. Trata de cantalo ao mesmo tempo.

Fai o exercicio varias veces.

Podes utilizar auriculares.

00:00 00:38

Licenciado baixo a Licenza Creative Commons Recoñecemento Compartir igual 4.0

AVALIACIÓN

Escolla múltiple

Que órganos interveñen na producción de son?

- Diafragma
- Estómago
- Boca

Licenciado baixo a Licenza Creative Commons Recoñecemento Compartir igual 4.0

UD 1. CONTROLAMOS O AIRE. A PRODUCCIÓN DE SON.
Comezamos
Qué órganos interveñen na producción do son?
Musculatura da boca
Ximnasia facial
Reflexiona
Vías respiratorias
Diafragma
Posición do corpo
Respiración
Emisión do son
Construimos. Xogos.
Practicamos coa flauta
Avaliación
Para saber máis

REFLEXIONA

Reflexión

Ata onde meto a flauta na boca?

Resposta

Licenciado baixo a Licenza Creative Commons Recoñecemento Compartir igual 4.0

XUSTIFICACIÓN DAS FERRAMENTAS UTILIZADAS

Para a exposición dos contidos utilizaremos a ferramenta eXeLearning que permite unha interacción fluida, atractiva e sinxela.

Utizaremos as principais ferramentas de eXeLearning para:

- Transferir información: textos, imaxes, audios, vídeos, enlaces...

- Avaliar a aprendizaxe:

Priorizarase o uso de aquelas ferramentas que permitan unha avaliación constructiva que xenere aprendizaxe, actividades, tarefas, cuestionarios, obradoiros, etc.

- Dinamizar:

Para dinamizar o curso, motivar e promover a participación planificarase o uso de ferramentas diversas, con diferentes niveis de dificultade e que permitan aos participantes intervir utilizando diferentes soportes e medios.

BIBLIOGRAFíA

Bibliografía:

CLÁSICA (técnica):

AMERBACH, B. (circa 1510): Introductio gscriben ufpfifen. Basel.

VIRDUNG. S. (1511): Musica getutscht und auszgezogen. Basel.

AGRÍCOLA, M. (1529,1545): Musica instrumentalis deudsch. Wittenberg.

GANASSI, S. (1535): Opera intitulata Fontegara. Venecia.

CARD ANO, J. (c 1546): De musica.

JAMBE DE FER, P. (1556): Epitome musical. Lyon.

VIRGILIANO, A. (C. 1600): IlDolcimelo. Bologna.

PRAETORIUS, M. (1619): Syntagma musicum. Wolfenbüttel.

MERSENNE, M. (1636): Harmonie universelle. Paris.

VAN EYCK, J. (1644): Derfluyten lust-hof. Amsterdam.

BISMANTOVA, B. (1677): Compendio musicale. Ferrara.

HUDGEBUT, J (1679): Vade Mecum for the Lovers of Music, Shewing the Excellency of the Recorder. London.

BANISTER, J (1681): The Most Pleasant Companion ou Choice New Lessons for the Recorder or Flute. London.

CARR, R. (1682-1684): The Delightful Companion. London.

SALTER, H. (1683): The Genteel Companion, Being exact Directions for the Recorder. London. WALSH & HARE (Ed.) (c. 1690): The Compleat Flute- Master: or, the whole Art of Playing on ye Recorder. London.

FREILLON-PONCEIN, J. P. (1700): La veritable manière d'apprendre a puer en perfection du hautbois, de la flute et du flageolet. Paris.

HOTETERRE, J. (1707): Principes de la flûte traversière ou flûte d Allemagne, de la flûte à bec ou flûte douce, et du hautbois. Paris

SCHICKHARDT, J. C. (c. 1710-1715): Principes de la flûte. Amsterdam.

STANESBY, T. (C.1732): New system of the Flute a'bec, or Common English-Flute. London. MiNGUET É IROL, P. (1754): Reglas, y advertencias generales que enseñan el modo de tañer todos los instrumentos mejores y más usuales. Madrid.

ROWLAND-JONES, A. (1959,1986): Recorder Technique. Oxford.

MARTÍN-LINDE, H. (1962,1984): Handbuch des Blockflõtenspiels. Mainz.

VETTER, M. (1969): Il flauto dolce ed acerbo. Celle.

VEILHAM, J. C (1973): La flûte a bec. Enseignement complet en trois parties. Paris.

HUNT, E. (1977): The recorder and its music. London: Eulenburg (Faber).

WAITZMAN, D. (1978): The Art of Playing the Recorder. New York.

WOLLITZ, K. (1982): The Recorder Book. New York.

VAN HAUWE, W. (1984-1992): The Modern Recorder Player. London.

CONTEMPORÁNEA (educativa):

AKOSCHKY, J.Flauta Dulce y Educación Música: guía para la enseñanza colectiva. Buenos

Aires: Paidos. 1977.

AKOSCHKY, J. Iniciación a la Flauta Dulce (soprano en do). 1980 http://rebium.crue.org/cgib…5554/ID7397327446/GO?ACC=VTB1

BARTOK, B. Furulyamuzsika (música impresa). Recorder music Osszeallitotta es átdolgozta

Jeney Zoltan compiled and arranged by Jeney Zoltan. 1961.

http://rebium.crue.org/cgib…5554/ID7397327446/GO?ACC=VTB21

BERES, J. Curso de Flauta Dulce (Música impresa).1974 http://rebium.crue.org/cgi-b…5554/

ID7397327446/GO?ACC=VTB21

CATEURA MATEU, M. (1993). Música para toda la enseñanza. Flauta muy fácil: método escolar para el estudio y práctica de la Flauta Dulce soprano.1973.http://rebium.crue.org/cgib…-5554/ID7397327446/GO?ACC=VTB41

CIFUENTES, A., RIVAS, R., AGUADO, T. y GANCEDO, E. Primaria Primer ciclo Música 1.

Anaya, 2005.

DÍAZ, M. La Música en la Educación Primaria y en las Escuelas de Música. La necesaria coordinación.Universidad del País Vasco: Servicio Editorial. Bilbao, 2005.

Campo Abierto, vol. 28, nº 2 - 2009 María Esperanza Jambrina Leal

134

DÍAZ, M. Introducción a la investigación en Educación Músical. Madrid: Enclave Creativa

Edicciones S.L., 2006.

DÍAZ, M. Aportaciones teóricas y metodológicas a la educación musical. Barcelona: Editorial

Graó, 2007.

ELIZALDE OCHOA. Flauta Dulce l. Madrid: Publicaciones Claretianas, 1993.

ESCUDERO GARCÍA, M. P. Flauta Dulce 2.Madrid: Real Músical, 1982.

ESCUDERO GARCÍA, M. P. Canciones para Flauta Dulce soprano y guitarra. Madrid: Real

Músical, 1990.

GARCÍA MATOS, M. Lírica popular de la Alta Extremadura. 436 documentos musicales inéditos.Cáceres: Universidad de Extremadura, 2000.

GIL, B. Cancionero popular de Extremadura. Tomo I. Badajoz: Departamento de Publicaciones

Diputación Provincial de Badajoz. 1984.

GIRÁLDEZ HAYES, A. 5º Curso de Música. 3º Ciclo. Akal, 2001.

HAUWE, W. V. Tractat moderns de la Flauta de bec.Lleida: Virgili Pagés Lleida, 1986.

IBARRETXE, G. "El conocimiento científico en investigación musical", en Introducción a la

investigación en Educación Musical. Madrid: Enclave Creativa Ediciones, 2006.

IZQUIERDO, J. Flauta de bec: ciclo mitja, Educació primaria. 1996. http://rebium.crue.org/cgib…5554/ID7397327446/GO?ACC=VTB81

IZQUIERDO, J. y MONTSERRAT, R. M. Flauta de bec: cicle superior, Educació primaria. 2001.

http://rebium.crue.org/cgi-b…5554/ID7397327446/GO?ACC=VTB101

JAMBRINA LEAL, E. La flauta dulce en el área de Expresión artística de Educación Primaria.

Comunidad Autónoma de Extremadura. Realidad, implicación y propuestas para el profesorado. Tesis inédita. Unex. 2007.

JAMBRINA LEAL, A. y CID CEBRIÁN, J. R. La gaita y el tamboril. Historia Músical de la gaita

de tres agujeros y sus instrumentos de percusión acompañantes.Diputación de Salamanca:

Centro de Cultura tradicional, 1989.

LASOCKI, D.Internacional Recorder Symposium. Utrech: Stimu Foundatión for Historial

Performance Practice. 1995. http://rebium.crue.org/cgib…537/ID1552772141/GO?ACCDCB13

LEDUC, E. Cinq, pieces fáciles, Flauta de Pico o travesera, y guitarra. Piezas para Flauta. París, 1992.

LINDE, H. M. Sopranoblokflöten-Schule (Música impresa) für Fortgeschrittene.

1960.http://rebium.crue.org/cgib…5554/ID7397327446/GO?ACC=VTB101

MÓNKEMEYER, H. Método para tocar la Flauta Dulce soprano (o la

dulcetenor).1966.http://rebium.crue.org/cgib…5554/ID7397327446/GO?ACC=VTB101

ORIOL DE ALARCÓN, N. La Flauta en la Educación Primaria. Didactica de la Expresión

Músical. Cuaderno de iniciación 1.Madrid: Alpuerto, 1993.

ORIOL DE ALARCÓN, N. La enseñanza del Folkloreen los colegios de Educación Primaria de la

Comunidad de Madrid. Universidad Nacional de Educación a Distancia. Tesis Doctoral. 2000.

PATTON, Michael Q. Qualitative Evaluation and reseca Methods, Mewbury Park, Cal. Sage

Publications, 1990, p. 67-89 y 187-189

PÉREZ PRIETO, M. Reflexiones sobre la t´rcnica básica de la flauta dulce como instrumento de educación musical. Ediciones Universidad de Salamanca Aula, 11, 1999,

WALTER, V. H. The Modern Recorder Placer, 1950, Vol 1.Schott. Ed.

WUYTACK, J. Colores: six pieces pour instruments a percusión et flûtes a bec: instrumentarium

Orff and Sechs stúcke fur schalaginstrumente und blokfloten.1988.